

POSTANOWIENIE

13 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 13 lutego 2025 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku P.K.

z udziałem B.K., B.K.1 żony B., M.K., R.K., M.K.1, S.K., M.K.2, B.K.2 żony R., D.L.,
I.K., J.K., K.Z.

o dział spadku, podział majątku wspólnego i zasiedzenie,
na skutek skargi kasacyjnej B.K. i B.K.1 żony B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 30 maja 2023 r., II Ca 2076/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

A.W.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 30 maja 2023 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił apelację uczestników postępowania B.K. i B.K.1 (żony B.) od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej z 10 czerwca 2022 r., w sprawie z wniosku P.K. przy uczestnictwie B.K., B.K.1 (żony B.), M.K., R.K. M.K.1, S.K., M.K.2, B.K.2 (żony R.), D.L., I.K., J.K., K.Z. o dział spadku, podział majątku wspólnego i zasiedzenie.

Skargę kasacyjną od powyższego postanowienia wnieśli uczestnicy B.K. i B.K.1 (żona B.). We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołali

przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. Podali, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna z uwagi na rażące naruszenia przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania tj. art. 172 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 336 k.c. oraz art. 339 k.c. i art. 340 k.c. Sąd Okręgowy uchybił również przepisom art. 382 k.p.c., art. 385 i art. 327¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227, art. 229, art. 230, art. 231 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a także art. 234 k.p.c., art. 6 k.c. w zw. z art. 227 k.p.c., z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 339 k.c., art. 340 k.c. oraz w zw. z art. 172 § 1 i 2 k.c. Zdaniem skarżących kontrola apelacyjna została dokonana przez Sąd drugiej instancji w sposób wadliwy. Sąd Okręgowy nie wyjaśnił stanu faktycznego sprawy, w tym szczegółowych ustaleń kto i kiedy dokładnie objął w posiadanie przedmiotową nieruchomości, czy był osobą faktycznie władnącą tą nieruchomością i to nieprzerwanie, w tym jakie miał nastawienie psychiczne do posiadania oraz jak je wykonywano, a bez tych wyjaśnień niemożliwe jest skontrolowanie przepisów regulujących przesłanki zasiedzenia własności.

W odpowiedzi na skargę wnioskodawca oraz uczestnicy B.K.2 (żona R.) i R.K. wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzeczenie o kosztach.

Pozostali uczestnicy nie wnieśli odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą

być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna, jeśli zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów lub podstawowych praw możliwym do dostrzeżenia bez konieczności prowadzenia szczegółowej analizy sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przesłance ma obowiązek wykazać, że skarżone orzeczenie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami lub przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny (zob. m.in. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała przyjąć, by była ona zasadna, a tym bardziej – jak wymaga tego art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – uzasadniona w stopniu oczywistym.

Uszło uwagi skarżących, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego wadliwość wyroku sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący, w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem, ograniczyli się podważeniu ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie przez Sąd Rejonowy i przyjętych za własne przez Sąd drugiej instancji. Podali, że podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowiły nietrafne ustalenia faktyczne, w których uznano, iż małżonkowie K. nie posiadali

samoistnie nieruchomości od roku 1967, bowiem byli w tym czasie posiadaczami zależnymi. Nietrafnie uznano również, że uczestnik B.K. mógł być posiadaczem samoistnym nieruchomości dopiero od momentu śmierci jego matki J.K.1, tj. od 27 kwietnia 1986 r., jednakże nie upłynął czas potrzebny do zasiedzenia, gdyż został przerwany wnioskiem o dział spadku po S. i J. K. z 2015 r. Sąd pierwszej instancji niepoprawnie uznał również, że uczestniczka B.K.1 żona B.K. w ogóle nie mogła być podmiotem zdolnym do zasiedzenia nieruchomości, albowiem nie wchodziła w krąg spadkobierców po zmarłych.

Argumentacja taka jako wprost odnosząca się od ustalonego w sprawie stanu faktycznego i stanowiąca w istocie jedynie własną ocenę rozstrzygnięcia przez skarżących, jak wyjaśniano wyżej, nie może prowadzić do skutecznego wykazania przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

A.W.

[a.ł.]